

CMCM/ALLRUMKommunstyrelsen / Omsorgsnämnden

Datum: 2025-11-17

Diarienummer: KSN 2025-001278

Handläggare: Jonathan Lindström, Camilla Lagerqvist

Version/DokumentID: Slutversion

Funktionsprogram för gruppbostad

- *Enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS)*

Innehåll

Inledning.....	3
Bakgrundsbeskrivningar.....	3
Gruppboende	3
Om att bo i en gruppboende.....	4
Om att arbeta i en gruppboende.....	4
Om att förvalta en gruppboende.....	5
Projektspecifik information.....	5
Funktionsprogrammets uppbyggnad.....	5
Generella krav	7
Myndighetskrav, branschregler och standarder	7
Kommunens styrdokument	7
Rumsfunktionsbeskrivningar	8
Bostadsyta privat.....	8
Allrum (bostadsyta privat), (6st).....	8
Allrum och kök i bostad för sammanboende med partner (bostadsyta privat).....	9
Hygienrum singelboende och bostad för sammanboende med partner (bostadsyta privat), (6st).....	9
Bostadsyta gemensam.....	10
Huvudentré (bostadsyta gemensam), (1st).....	10
Kök (bostadsyta gemensam), (1st).....	11
Samvarorum (bostadsyta gemensam), (1st).....	11
Kommunikationsytor (bostadsyta gemensam), (1st).....	12
Uteplats (bostadsyta gemensam), (1st).....	12
Personalens ytor	12
Personalhall (personalens ytor), (1st).....	13
Hygienrum (personalens ytor), (1st).....	13
Övernattningsrum (personalens ytor), (1st).....	14
Pausrum/arbetsrum (personalens ytor), (1st).....	14
Övriga ytor	14
Angöringszon (övriga ytor), (1st).....	15
Bostädernas enskilda förråd (övriga ytor), (6st).....	15
Förråd för skrymmande föremål (övriga ytor) (1st).....	15
Närförråd (övriga ytor), (1st).....	15
Städtrum (övriga ytor), (1st).....	15
Tvättstuga (övriga ytor), (1st).....	16
Avfallshantering (övriga ytor).....	16
Utemiljö (övriga ytor), (1st).....	17
Källor och referenslitteratur	18

Inledning

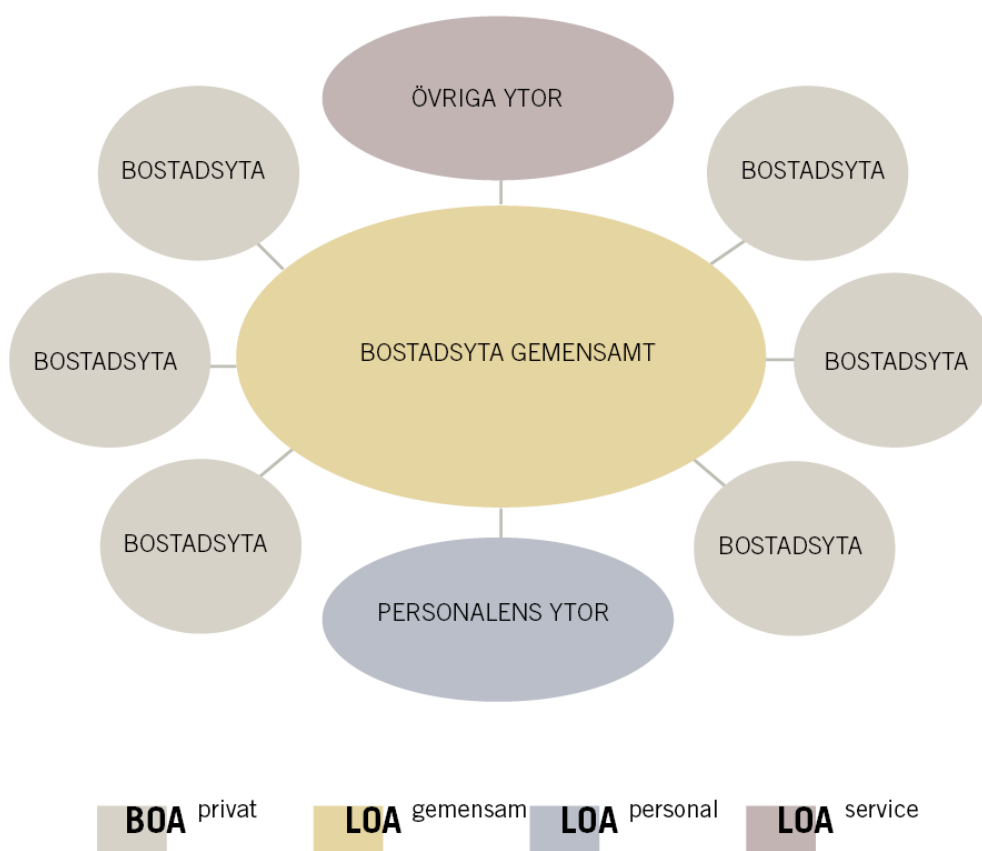
Funktionsprogrammet beskriver kommunens funktionskrav på gruppbestäder som kommunen beviljar till personer med stöd av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Djupare utformningskrav till funktionsprogrammet framgår i bilaga 1, Generella projekteringsanvisningar till funktionsprogram LSS-gruppbestäder.

Funktionsprogrammet vänder sig till ansvarig sakägare fastighet, arkitekt eller annan teknisk konsult.

Denna version av funktionsprogrammet är en revidering av funktionsprogrammet med diarienummer KSN-2019-2545.

Avsteg och tillägg till funktionsprogrammet under pågående projekt ska godkännas av förvaltningsdirektör.

Denna utgåva av funktionsprogrammet är beslutad i 2025-11-17.

Bakgrundsbeskrivningar

Avsikten med texterna nedan är att ge läsaren en bakgrundsförståelse till de krav som ställs på lokalerna i detta funktionsprogram.

Gruppbestad

En gruppbestad med särskild service för vuxna personer är en insats enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

En gruppbofastad beviljas till personer som har ett så omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov att mer eller mindre en kontinuerlig närvaro av personal är nödvändig.

En gruppbofastad enligt LSS beviljas till personer med:

- utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd
- betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom
- andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed har ett omfattande behov av stöd eller service.

En gruppbofastad består vanligtvis av sex privata bostäder med tillhörande gemensamma bostadsutrymmen samt personalutrymmen.

Om att bo i en gruppbofastad

Brukaren hyr sin egen bostad och den är därmed brukarens privata hem. Bostaden ska vara utformad på ett hemligt sätt och material ska väljas därefter och kan uppföras som en del i ett flerbostadshus eller som friliggande villa.

Boendemiljön är utformad så att den underlättar för brukarna att leva ett så självständigt liv som möjligt. Bostaden och gruppbofastaden i sin helhet har sådana grundförutsättningar att brukarna oavsett fysiskt, psykiskt eller intellektuellt funktionshinder har möjlighet att klara livets vardagssysslor och vara social med andra i den utsträckning den själv önskar.

Merparten av brukarna är på *daglig verksamhet* på vardagar dagtid och kommer hem till sin bostad på eftermiddagen.

Gruppbofastaden och gruppbofastadens lokalisering ska vara så att det främjar brukarnas möjlighet att leva ett tryggt och självständigt liv. Brukare ska ha möjlighet att ta del av samhällets fritids- och serviceutbud via promenad eller närbelägen kollektivtrafik.

Bostaden kan komma att vara brukarens bostad under hela dess vuxna liv. Omsorgsbehovet kan komma att förändras under livets gång och därmed förändras också behovet av att bostaden är tillgänglighetsanpassad.

En gruppbofastad som är lokaliserad i ett flerbostadshus får med fördel lokaliseras i markplanet eller annars en våning upp och ska inte lokaliseras högre upp än våningsplanet ovan markplan.

Om att arbeta i en gruppbofastad

För den som arbetar i en gruppbofastad innebär arbetet att man ger stöd, service och/eller omsorg så att brukaren får möjlighet att leva ett så självständigt liv som möjligt i sitt eget hem.

En gruppbofastad är en liten arbetsplats där det dagtid/kväll arbetar upp till 4 personal. På nätterna arbetar vanligtvis en person endera som *sovande jour* eller *vaken natt*. I enstaka fall arbetar två personal under natten.

Gruppbofastadens utformning kan på flera sätt ge personalen stöd i deras arbete och bidra till en god arbetsmiljö.

- Förvaring av material och utrustning finns nära tillhands vilket underlättar arbetet.
- Ytskikt som håller sig hela och släta underlättar städningen både för brukaren och för personalen.
- Att det finns ordentligt med assistansutrymme är en förutsättning för att brukaren ska få en trygg och säker omsorg och att personalen har en ergonomiskt god arbetsmiljö.
- Det ska finnas ett heltäckande trådlöst nätverk som ger möjlighet till att använda digitala verksamhetslösningar samt förskrivna digitalhjälpmedel. Det trådlösa

nätverket är även viktigt för att personalen ska kunna arbeta i kommunen verksamhetssystem.

- Möjligheten att rekrytera personal beror delvis på bostadens geografiska läge och möjligheten att via kollektivtrafik ta sig till arbetet.

Om att förvalta en gruppbostad

Kommunen disponerar och har därmed lokalansvaret för sina gruppbostäder. Med lokalansvaret följer det även ett underhållsansvar för lokalerna och dess ytskikt vilket regleras i en gränsdragningslista mellan fastighetsägaren och Uppsala kommun.

Det är bara möjligt att underhålla och vårda ytor om de är rena och hela, därav är det av största vikt att bostäderna och lokalernas ytskikt såväl som inredning väljs med material som är hållbara och som tål slitage.

I bildbilagan återfinns bilder som visar exempel på inredning och materialval.

Projektspecifik information

I samband med specifika projekt är det möjligt att kommunen kompletterar funktionsprogrammet med en objektsbeskrivning som beskriver avsteg från funktionsprogrammet, tillägg till funktionsprogrammet eller mer fördjupad information. Avsteg och tillägg till funktionsprogrammet som inte är av ringa art ska godkännas av Vård- och omsorgsförvaltningens ledning.

Funktionsprogrammets uppbyggnad

Grundprinciper

Krav är generellt uttryckta som funktionskrav, undantagsvis uttrycks krav på specifik lösning eller specifikt material.

Funktionsprogrammet beskriver generella krav och behov för den aktuella lokaltypen. Funktionsprogrammet ersätter **inte** de grundläggande krav som nationell lagstiftning, förordningar, föreskrifter och branschregler inom respektive område, utan är ett komplement. I vissa fall anges i funktionsprogrammet medvetet en högre eller starkare nivå än vad lagstiftningen anger som standard.

Krav och behov beskrivs ur tre perspektiv:

- Lokalerna och dess inredning bidrar till en god upplevelse hos verksamhetens målgrupp.
- Lokalerna och dess inredning stödjer personalen som utövar verksamheten.
- Lokalerna och dess inredning är lätta att vårda och tål det slitage som verksamheten genererar.

Rumsfunktioner

En rumsfunktion är ett avgränsat rum till exempel ett grupprum, eller en plats i ett rum, till exempel ett pentry, som är en del av ett pausrum. Alla förekommande rumsfunktioner ska vara beskrivna i funktionsprogrammet.

Funktionsprogrammets kapitelindelning

Rubrik	Syftet med texternas innehåll
Bakgrundsbeskrivning	Beskriver verksamheten i lokalerna. Brukarnas eller besökarnas perspektiv på vad som är viktigt i lokalerna/bostaden. Personalens perspektiv på vad som är viktigt i lokalerna/bostaden. Perspektivet vård och skötsel av lokalerna.
Projektspecifik information	Beskriver hur avsteg och tillägg till funktionsprogrammet hanteras.
Myndighetskrav	Information om specifik lagstiftning som gäller för den aktuella verksamheten som kan ha inverkan på lokalernas utformning.
Kommunens styrdokument	Information om styrdokument som kan ha inverkan på lokalernas utformning.
Kravställning	Funktionskrav som gäller för många av rumsfunktionerna.
Beskrivning av rumsfunktioner	Rumsfunktioner beskrivs i berättande form och resultatet är att likställa med ett rumsfunktionsprogram (RFP) uttryckt i en löpande text som är uppdelad i två avsnitt. Beskrivning Beskrivningen berättar vem eller vilka som använder rumsfunktionen och vad användarna gör . Kravställning Hur många användare som får plats och vad som övrigt ska få plats . Texten beskriver också hur rumsfunktionen är lokaliserad i förhållande till andra rumsfunktioner. Detta avsnitt ges anvisningar för de krav som ska vara uppfyllda för den specifika rumsfunktionen.

Definitioner

Ska-krav

Lagar och myndighetskrav gällande vid tidpunkten för byggnationen är **ska**-krav. Beskrivningar eller kravställningar som beskrivs i detta funktionsprogram är att betrakta som ska-krav.

Generella krav

Myndighetskrav, branschregler och standarder

En gruppbostad är i lagens mening en bostad som ska uppfylla alla de krav som gäller för bostäder generellt enligt plan och byggnadslagen.

En gruppbostad är också personalens arbetsplats och ska därför uppfylla de krav som gäller generellt för arbetsplatser vägledning finns i arbetsmiljöverkets författningssamlingar.

Enligt SOSFS 2002:9 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS finns allmänna råd om gruppbostadens lokalisering.

Kommunens styrdokument

Kommunala styrdokument som kan ha koppling till planeringen av gruppbostad är.

Dokumenterna finns att läsa på Uppsala kommuns hemsida:

- Parkeringstal för Uppsala - Uppsala kommun
- Riktlinjer för parkering i Uppsala kommun - Uppsala kommun
- Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning - Uppsala kommun
- Arkitekturpolicy - Uppsala kommun
- Riktlinjer för arkitektur och gestaltungsfrågor - Uppsala kommun
- Riktlinjer för Uppsala kommuns arbete med offentliga gestaltningar.pdf
- 15. Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete - Uppsala kommun
- Miljö- och klimatprogram - Uppsala kommun
- Riktlinje för belysning - Uppsala kommun
- Riktlinjer för skyltar i Uppsala - Uppsala kommun
- Uppsalas färger - Uppsala kommun

Rumsfunktionsbeskrivningar

BOA privat

Bostadsyta privat

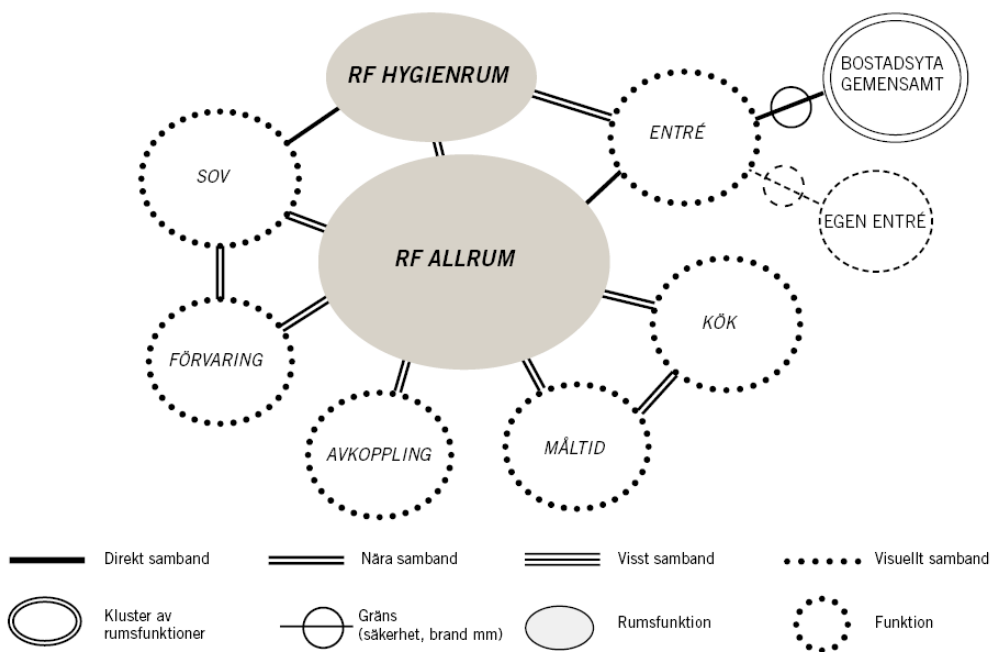
Den gemensamma nämnaren för rumsfunktionerna inom denna rumskategori är att de utgör brukarens bostad som denne hyr enligt ett hyresavtal. Bostaden är brukarens hem och ger både möjlighet till trygghet och att kunna leva ett självständigt liv.

Singelbostaden består av allrummet och tillhörande hygienutrymme. Parbostaden består av två allrum med ett delat arbetskök och ett delat hygienrum. En gruppbofastad består av sex singelbostäder så länge det inte särskilt uttrycks i kravspecifikationen för gruppbofastaden att den väntas innehålla en eller flera parbostäder.

Boarean för en singelbostad ligger inom intervallet 40 – 45 kvm, en bostad för parboende antas vara större men mindre än två separata singelbostäder.

Oavsett vad som sägs i detta program uppfyller bostaden grundkraven i BBR för bostäder av den aktuella storleken.

Se även bilaga 1 *Generella projekteringsanvisningar till funktionsprogram LSS-gruppbofastäder.*

Allrum (bostadsyta privat), (6st)

Beskrivning

Brukaren lagar och äter mat, sover, kopplar av, umgås med besökare och förvarar sina kläder och tillhörigheter i bostaden. En eller två i personalen ger stöd och omsorg till brukaren i den omfattningen den har behov av.

Kravställning

- Köksuppställningen uppfyller kraven enligt SS 914221:2006 för ett en persons hushåll i en bostad av den aktuella storleken. Matplatsen rymmer 3 personer.
- En 90 cm bred säng enligt SS 914221:2006 ska rymmas men det är möjligt att möblera med en 140 cm bred säng för den som ibland har en nattgäst.

- Sängen ska efter ommöblering kunna placeras i vårdläge enligt SS 914221:2006 utökad tillgänglighet och uppfylla kraven enligt arbetsmiljöverkets författningssamling, arbetsplatsen utformning.
- I allrummet ska det finnas plats för en sittgrupp enligt SS 914221:2006. Det är viktigt att hitta en naturlig placering av tv:n i förhållande till sittmöbeln.
- Förvaringsutrymme för kläder, sängkläder och städutrustning finns i den omfattning som SS 914221:2006 beskriver.
- Brukaren har plats att placera ett hjälpmedel i storlek 700*1300 mm i bostaden.
- Entré in till bostaden sker från de gemensamma bostadsytorna. Bostaden får även nås via en dörr ut mot trapphuset, utemiljön, altan eller en balkong.
- Sängplatsen ska kunna avskiljas från köksfunktionen med en avskiljande vägg.
- Det ska vara möjligt att i efterhand iordningställa ett knäfritt utrymme under köksbänken för att möjliggöra för en person sittande i rullstol att kunna arbeta vid bänken.

Allrum och kök i bostad för sammanboende med partner (bostadsyta privat)

Beskrivning

Ifall det är aktuellt att planera för en lägenhet med möjlighet till samboende med partner kommer det att framgå i objektbeskrivningen

Bostaden används av två brukare som är ett par som lever tillsammans i bostaden. Bostaden ska tillräckligt utrymme för att möjliggöra sammanboende.

Kravställning

- Köksuppställningen uppfyller kraven enligt SS 914221:2006 för ett en personers hushåll i en bostad av den aktuella storleken. Matplatsen rymmer 4 personer.
- Det ska vara möjligt att möblera bostaden med en 140 cm säng alternativt med två sängar där det går för personalen att arbeta med sängen i vårdläge.
- Sängen ska efter ommöblering kunna placeras i vårdläge enligt SS 914221:2006 utökad tillgänglighet.
- I allrummet ska det finnas plats för en sittgrupp enligt SS 914221:2006 för ett två personers hushåll. Det är viktigt att hitta en naturlig placering av tv:n i förhållande till sittmöbeln.
- Förvaringsutrymme för kläder, sängkläder och städutrustning finns i den omfattning som SS 914221:2006 beskriver för ett två personers hushåll.
- Brukarna har plats att placeras två hjälpmedel i storlek 700x1300 mm i bostaden.
- Entré in till bostaden sker från de gemensamma bostadsytorna. Bostaden får även nås via en dörr ut mot trapphuset, utemiljön, altan eller en balkong.
- Det ska vara möjligt att i efterhand iordningställa ett knäfritt utrymme under köksbänken för att möjliggöra för en person sittande i rullstol att kunna arbeta vid bänken.

Hygienrum singelbostad och bostad för sammanboende med partner (bostadsyta privat), (6st)

Beskrivning

I hygienrummet sköter brukaren sin hygien själv eller med assistans från personalen. Brukaren ska kunna förflytta sig självständigt och på ett säkert sätt inne i hygienrummet. Olika typer av hygienhjälpmedel ska kunna användas i hygienutrymmet.

Brukare med stort omsorgsbehov assisteras av 1 – 2 personal som har tillräckligt stort assistansutrymme wc-stol och dusch för att deras arbete ska kunna utföras med god ergonomi.

Kravställning

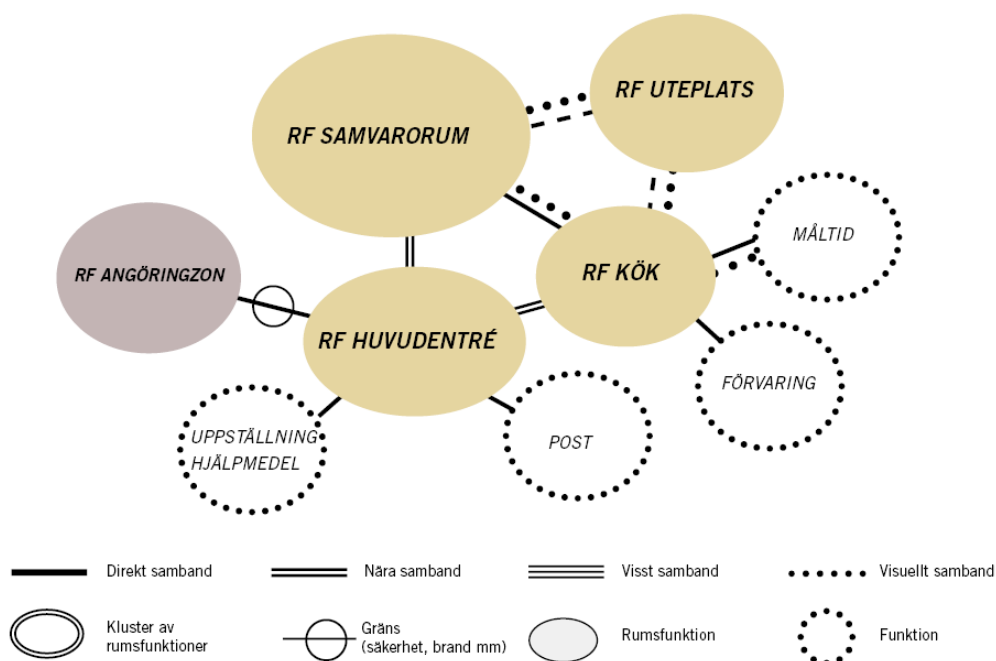
- Hygienrummet planeras så att personal, som hjälper brukaren, har fritt utrymme till dörren så denna snabbt kan ta sig ut utan hinder.
- Hygienrummet ska dimensioneras enligt SS 914221:2006 utökad tillgänglighet och arbetsmiljöverkets författningssamling, arbetsplatsen utformning.
- Det ska finnas kroker för badlakan och kroker för handdukar.
- Det ska finnas kroker för att kunna hänga upp kläder.
- Det ska finnas två redskapshållare för uppställning av städutrustning med skaft.
- Duschraperiskena ska finnas.
- Tvättstället ska vara av en sort som är djupare enligt RWC-standard.
- I hygienrummet ska det finnas ett låsbart högsåp för personalen på minst 40x40 cm för hygienartiklar och rengöringsmedel.
- Hygienstolen förvaras i hygienrummet när den inte används.

LOA gemensam

Bostadsyta gemensam

Den gemensamma nämnamnaren för rumsfunktionerna inom denna kategori är att de utgör en bostadsyta som disponeras av alla brukare och dess personal tillsammans.

Se även bilaga 1 *Generella projekteringsanvisningar till funktionsprogram LSS-gruppboheter*.

Huvudentré (bostadsyta gemensam), (1st)

Beskrivning

Huvudentrén till gruppboheten ska även kunna användas för att kunna ta emot leveranser. Innanför entrédörren möts man av en öppen yta som är en del av de övriga gemensamma bostadsytorna. Utanför huvudentrén finns brukarnas postlådor och en angöringszon för taxi.

Kravställning

- Tre rullstolar ska kunna förvaras inomhus i anslutning till huvudentrén.
- Utanför huvudentrén eller i dess närhet ska det finnas en vattenutkastare.
- Entrépartiet ska vara glasat.
- I de fall en gruppbofastad är inrymd i bottenvåningen på ett flerbostadshus har gruppbofastaden om möjligt en egen entré ”utifrån det fria”.

Kök (bostadsyta gemensam), (1st)*Beskrivning*

Brukarna och personal hjälps åt att laga gemensamma måltider i ett kök med generöst tilltagna arbetsytor och skåpsförvaring. Personal och brukare intar gemensamma måltider och umgås vid kökets matbord. Rummet är möblerat med matbord för 10 personer och en förvaringsmöbel för spel och böcker. Matbord och kök är lokaliserade i direkt anslutning till varandra. Köket ska ha generösa ytor framför köksinredningen att flera personer varav två sittande i rullstolar har möjlighet att arbeta och hjälpas åt med maten utan att det uppstår trängselsituationer.

Kravställning

- Bänklängden för det gemensamma köket ska vara 460 cm lång.
- Utöver bänklängden ska ett högskåp 60 cm, två kylskåp och två frysskåp finnas.
- Matplatsen ska rymma 10 personer.
- Köket får öppna upp sig mot gruppbofastadens kommunikationsytor.
- Diskmaskinen ska vara underbänkmonterad av högre kvalitet, se exempel i *Figur 3* i bilaga 2.
- Kök kan ha tillgång till en dörr som leder ut mot gruppbofastadens gemensamma uteplats eller utemiljö.

Samvarorum (bostadsyta gemensam), (1st)*Beskrivning*

Brukarna och personal kopplar av, umgås och ser på tv i det gemensamma samvarorummet. Samvarorummets sittmöbler ska rymma 10 personer och det finns plats minst två rullstolar.

Kravställning

- Rummet får öppna upp sig mot gruppbofastadens kommunikationsytor
- Tv:n ska kunna placeras på sådant sätt att den inte riskeras att stötts av någon som passerar förbi den.
- Samvarorum kan ha tillgång till en dörr som leder ut mot gruppbofastadens gemensamma uteplats eller utemiljö.

Kommunikationsytor (bostadsyta gemensam), (1st)

Beskrivning

Kommunikationsytorna binder ihop olika rumsfunktioner och används av både personal, brukare och besökare.

Kravställning

- Trång rumsbildning med återvändsgränder ska undvikas och öppen planlösning där det finns alternativa rörelsestråk ska främjas.
- Dörrar ut mot korridor ska placeras så att de inte slår upp mot varandra.
- Kommunikationsytorna får öppna upp sig mot det gemensamma köket eller samvarorummet.
- Långa korridorer ska undvikas.
- Korridorerna ska vara minst 180 cm breda för att motverka trängsel.

Uteplats (bostadsyta gemensam), (1st)

Beskrivning

Uteplatsen är där brukarna och personalen tillsammans intar måltider, umgås och upplever utemiljön. Uteplatsen rymmer hela boendegruppen och dess personal samt har yta för parkering av hjälpmedel. Uteplatsen är belägen i direkt anslutning till köket eller samvarorummet.

Kravställning

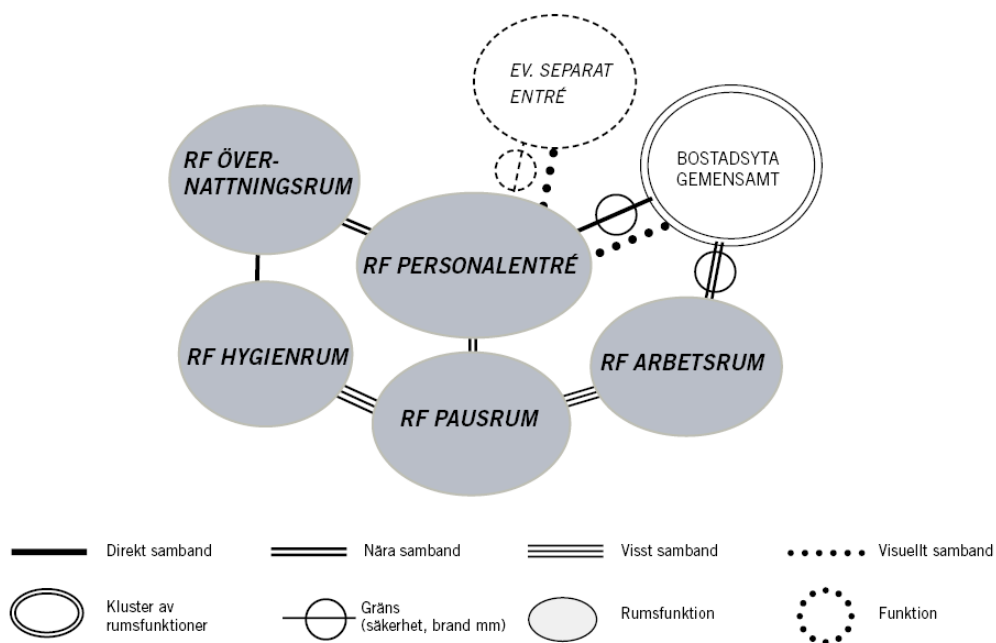
- Uteplatsen ska rymma sittplatser för 10 personer.
- Om uteplatsen är belägen i markplan ska det finnas en vattenutkastare.
- Ifall det finns en nivåskillnad mellan uteplatsen och trädgården ska de utjämnas med ramp eller liknande.
- En del av uteplatsen ska ha ett skärmtak eller pergolatak som ger skugga åt uteplatsen.

LOA personal

Personalens ytor

Den gemensamma nämnaren för rumsfunktionerna inom denna kategori är att de endast används av personal. Arbetsgruppen i en gruppbostad är liten och personalen vistas tillsammans med brukarna större delen av arbetsdagen. Det är av denna anledning viktigt att personalens ytor inte är större än vad som krävs för att uppnå dess funktion.

Se även bilaga 1 *Generella projekteringsanvisningar till funktionsprogram LSS-gruppbostäder*.

Personalhall (personalens ytor), (1st)

Beskrivning

Entrén används av personalen när de kommer till eller lämnar arbetet. Rumsfunktionen innehåller en funktion för att hänga av sina ytterkläder, förvara en väska med personliga kläder, låsa in värdesaker och förvaring av rena arbetskläder. Personalhallen nås via korridor i gruppbestadens gemensamma yta.

Kravställning

- Hallen ska ha en hatthylla på minst 80 cm.
- Minst ett högskåp 60 cm ska rymmas i hallen för personalens arbetskläder.
- Hallen ska rymma låsbara Z-skåp med tre sektioner.

Hygienrum (personalens ytor), (1st)

Beskrivning

Hygienrummet har flera funktioner så som, wc, dusch, och omklädningsrum. I hygienrummet finns plats för en tvättkorg och möjlighet att i framtiden installera en tvättmaskin och en torktumlare. Hygienrummet ska ha direkt närhet till personalens övernattningsrum.

Kravställning

- Hygienrummet ska vara av RWC-standard med dusch.
- Det ska finnas skena för duschdraperi.
- I hygienrummet ska det finnas fyra krokar på väggen.
- Intill tvättstället ska det finnas hållare för tvål och handsprit, pappershanddukar och papperskorg. Hållare för tvål och handsprit placeras så att spill faller ner i papperskorgen.
- Förberedelser för vatten, avlopp och el ska finnas i hygienrummet för att ha möjlighet att installera en tvättmaskin och torktumlare senare.

Övernattningsrum (personalens ytor), (1st)*Beskrivning*

I detta rum sover personal som har *sovande jour*. Övernattningsrummet har direkt närhet till hygienrummet.

Kravställning

- I rummet finns fyra krokar på väggen för att hänga upp kläder.
- Rummet ska ha plats för en 90 cm bred säng, ett nattduksbord och tre högsåp 60 cm för förvaring av personalens personliga sängkläder.

Pausrum/arbetsrum (personalens ytor), (1st)*Beskrivning*

En eller två personal vistas i pausrummet samtidigt när de har rast.

En eller två personal vistas kortare stunder i arbetsrummet för att administrera eller hantera mediciner. Arbetsrummet ska vara avgränsat med väggar och låsbar dörr

Kravställning

- Pausrummet ska ha ett litet pentry med plats för mikrovågsugn, ett underbänk kylskåp, en bänkyta med plats för kaffeapparat och en vask.
- I pausrummet ska det finnas ett matbord som rymmer 2 - 3 personer samt en fåtölj.
- Det ska finnas plats för två arbetsbord om 120 cm bred, ett låsbart aktskåp för sekretessmaterial samt ett vägghängt medicinskåp.
- I arbetsrummet ska det finnas ett väggfast och låsbart överskåp med plats för ett tiotal pärmar.

Övriga ytor

Denna kategori av rumsfunktioner eller utomhusmiljöfunktioner innehåller de funktioner som inte kategoriserats in under de ovan beskrivna kategorierna.

Se även bilaga 1 *Generella projekteringsanvisningar till funktionsprogram LSS-gruppboheter*.

Angöringszon (övriga ytor), (1st)*Beskrivning*

Angöringszonen är porten mot omgivningen och logistikstråk för taxibilar, cyklar, fotgängare och material till och från gruppboenden.

Kravställning

- Angöringszonens ytor ska vara rymliga så att trängselsituationer inte uppstår. Angöringszonen ska vara upplyst.
- Angöringszon och promenadstråk ska vara tydliga och separerade från varandra.
- Angöringszonen ska ha hårdgjord markbeläggningen.
- Tillgången till parkeringsplatser ska följa beslutade Parkeringstal för Uppsala kommun.
- Brukarnas cyklar ska kunna parkeras på en väderskyddad plats under tak med möjlighet att låsa in cykeln.
- Cykelställ för parkering av personalens cyklar ska finnas.
- Parkeringsplatserna ska finnas inom kort promenadavstånd från angöringszonen.
- Förberedelse för att kunna installera en laddstolpe/laddbox i efterhand till parkeringsplatsen ska göras.
- Plats för reservkraftaggregat ska finnas.

Bostädernas enskilda förråd (övriga ytor), (6st)*Beskrivning*

Brukarna har tillgång till ett personligt förråd om minst 1 kvm i ett låsbart förrådsutrymme.

Förråd för skrymmande föremål (övriga ytor) (1st)*Beskrivning*

Förrådet ska rymma verksamhetens säsongsutrustning som till exempel trädgårdsredskap. Utemöbler ska i första hand kunna förvaras täckt utomhus.

Närförråd (övriga ytor), (1st)*Beskrivning*

Personalen har tillgång till förvaring av material på hyllor i ett låsbart förrådsrum.

Kravställning

- Förrådet rymmer en volym som motsvarar minst 6 högskåp (60 cm breda).
- Förrådet ska nås direkt via korridor eller de gemensamma ytorna.

Städrum (övriga ytor), (1st)*Beskrivning*

Personalen förvarar städutrustning och städförbrukningsartiklar samt rengör sin utrustning i städrummet.

Kravställning

- Städrummet har direkt närhet till de gemensamma bostadsytorna.
- Städrummet ska vara förberett för installation av mopptvättmaskin med luddlåda
- Handdukstork för upphängning av våta moppar och trasor
- Plats för städvagn
- Golvbrunn med galler
- Utslagsvask
- 3 hyllplan 30x120 cm, alternativt 2 väggskåp
- 3 krokar för upphängning av moppar
- 4 redskapshållare

Tvättstuga (övriga ytor), (1st)

Beskrivning

I tvättstugan hjälps brukare och personalen åt att tvätta och torka brukarens kläder och sängkläder. I tvättstugan sker även tvätt och torkning av personalens arbetskläder. Brukarna och personalen har separata tvättmaskiner.

Kravställning

- Brukarnas tvättmaskin och torktumlare är anpassad för professionell användning, se exempel i *Figur 4* i bilaga 2. Utrymmet ska planeras så att ren och smutsig tvätt kan separeras från varandra.
- Personalens tvättmaskin och torktumlare är en hushållsmaskin anpassad för professionell användning, se exempel i *Figur 5* i bilaga 2.
- Tvättstugans mått är sådana att en brukare i rullstol och en personal får plats att arbeta tillsammans.
- En arbetsbänk med vask ska finnas i tvättstugan, utrymmet under bänken ska vara knäfritt.
- Maskinerna ska vara placerade på sådant sätt att personalen kan arbeta ergonomiskt.
- Möjlighet att hänga upp och torka tvätt som ej kan torktumlas ska finnas i tvättstugan.
- Städbarheten under och bakom maskinerna ska vara god.
- Tvättstugan kan ha tillgång till en dörr som leder ut mot gruppbestadens gemensamma uteplats eller utemiljö.

Avfallshantering (övriga ytor)

Beskrivning

Det avfall som uppstår i gruppbestaden är sedvanligt hushållsavfall från bostäder. Den avfallsfraktion som uppstår i större mängd än vad som är brukligt i ordinära bostäder är inkontinensskydd, blöjor och kartong. Avfallet sorteras i de fraktioner samhället kräver av fastighetsägaren och i dialog med kommunen. Personalen och brukarna lägger avfallet på den plats fastighetsägaren anvisar i avvaktan på att avfallet transporteras bort.

Kravställning

- Källsorteringsfunktionen i privatbostäderna och det gemensamma köket ska vara rymliga och väl tilltagen.

Utemiljö (övriga ytor), (1st)*Beskrivning*

Utevistelse är en viktig aktivitet för brukarnas hälsa och en viktig social aktivitet som personal och brukare gör tillsammans. En friliggande gruppboende med en egen utemiljö ger brukarna stor frihet och goda möjligheter att vistas utomhus. En gruppboende lokaliserad i ett flerbostadshus har tillsammans med övriga boende tillgång till den utemiljö som erbjuds till alla boende i fastigheten. I de fall gruppboendet inte har en egen utemiljö är en stor och rymlig uteplats extra angelägen.

Kravställning

- Utemiljöns ska vara inhägnad med staket och staket ska vara inbäddad i grönska.
- Det ska finnas hårdgjorda gångytor runt gruppboendet och tomten.
- Det ska finnas sittplatser längs gångstråken.
- Det ska finnas en variation av träd, buskar och planteringar i utemiljön.
- Det ska finnas en vattenutkastare som går att använda i utemiljön.
- Det ska finnas en torkvinda i utemiljön.

Källor och referenslitteratur

Björne Petra, Andersson Ingela, Björne Magnus, Olsson Mats och Pagmert Sylvester. 2012. *Utmanande beteenden Utmanande verksamheter*. FoU-dokument 2012:2.

Hejlskov Bo www.hejlskov.se

BFS 2011:6 Boverkets byggregler

BBR 5:215. Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd avsnitt 5:215

FoHMFS 2014:13 Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus

Johansson Björn. 2013. *Brandskydd i behovsprövade boenden: en undersökning av 75 behovsprövade boenden i Sverige*. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

NV-08465-15 Naturvårdsverkets riktlinjer för värden vid bostadens fasad eller uteplats

2001:453 Socialtjänstlagen

Socialstyrelsen. 2015. *Att förebygga och minska utmanade beteende i LSS-verksamhet: Ett kunskapsstöd med rekommendationer för chefer, verksamhetsansvariga och personal*.

SOSFS 2002:9 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

SS 914221:2006, utökad tillgänglighet (höjd nivå).

Svensson Elisabet. 2015. *Bygg ikapp: För ökad tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionsnedsättning*. Utgåva 6.

Kommunala styrdokument som kan ha koppling till planeringen av gruppbostäder:

Uppsala kommun. *Parkeringstal för Uppsala*

Uppsala kommun. *Riktlinjer för parkering i Uppsala kommun*

Uppsala kommun. *Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning*

Uppsala kommun. *Arkitekturpolicy*

Uppsala kommun. *Riktlinjer för arkitektur och gestaltningsfrågor*

Uppsala kommun. *Riktlinjer för Uppsala kommuns arbete med offentliga gestaltningar.pdf*

Uppsala kommun. *Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete*

Uppsala kommun. *Miljö- och klimatprogram*

Uppsala kommun. *Riktlinje för belysning*

Uppsala kommun. *Riktlinjer för skyltar i Uppsala*

Uppsala kommun. *Uppsalas färger*

Bilaga 1

2025-11-17

Generella anvisningar till funktionsprogram LSS-gruppbostäder

Generella anvisningar.....	21
Tillgänglighet, nedsatt rörelseförmåga och sinnesintryck.....	21
Lättbegripliga funktioner	21
Faktorer som påverkar inomhusmiljön negativt och förslag på åtgärder till dessa	21
Byggnad - Särskilda anvisningar	22
Gruppbestadens lokalisering och utformning	22
Brand	22
Informationsteknik	23
El.....	23
Värme och kyla	23
Luftmiljö	23
Ljudmiljö	24
Ljusmiljö	24
Belysning	24
Dagsljus	24
Lås, larm och dörrar.....	24
Krisberedskap.....	24
Fast inredning och installationer.....	25
Skydd mot skada på person	25
Hållbara lokaler	25
Skydd mot fukt- och vattenskador (gäller privata- och gemensamma bostadsytor):	25
Skydd mot slitage (gäller privata- och gemensamma bostadsytor):	26

Generella anvisningar

Tillgänglighet, nedsatt rörelseförmåga och sinnesintryck

Funktionsmått enligt SS 914221:2006, utökad tillgänglighet (höjd nivå) ska uppfyllas i den privata bostadens badrum och runt sängen uppställd i vårdläge. Förhöjd tillgänglighet ska även uppfyllas i personalens toalett. Övriga funktionsmått i gruppboenden ska dimensioneras efter normal tillgänglighet enligt SS 914221:2006.

Utän att göra anspråk på en heltäckande beskrivning av kommunens krav för tillgänglighet så belyses nedan ett antal tillgänglighetsaspekter som beaktas:

- Personer med eller utan rullstol ska utan hinder kunna passera genom dörrar.
- Ytor är rymliga nog för användning av rullstol, beakta att i de gemensamma bostadsdelarna förflyttar sig flera brukarna med rullstol samtidigt.

I boken *Bygg ikapp* skriven av Elisabet Svensson finns information om utökad tillgänglighet och vad som är bra att tänka på. Boken är en handbok och en uppslagsbok som innehåller information om gällande regler och fördjupad kunskap om vad som behövs för att göra miljöer tillgängliga och användbara. Den innehåller också en mängd exempel på lösningar som uppfyller kraven i reglerna. Den är utgiven av Svensk Byggtjänst.

Lättbegripliga funktioner

Brukarens möjlighet att använda bostadens funktioner ökar om personen lätt förstår hur funktionen fungerar. Erfarenhet har visat att lättbegripliga funktioner bland annat skapas genom att beakta följande:

- Det framgår tydligt hur ett skåp eller en låda öppnas om de utrustas med tydliga klassiska handtag på luckor och lådor.
- Reglering med vred på spis, ugn och mikrovågsugn är lättare att förstå än en reglering via digitala displayer.
- Kyl och frys är synliga och ska därför inte vara av inbyggnadstyp.

Faktorer som påverkar inomhusmiljön negativt och förslag på åtgärder till dessa

Överkänslighet mot synintryck som till exempel bländande ljus, starkt ljus, fladdrande ljus, skuggor som skapar skarpa kontraster.

Vid planeringen av gruppboendet ska man lägga särskild omsorg kring hur dagsljuset släpps in, val av belysningsarmatur och val av ljuskälla så att dessa miljöfaktorer i så låg grad som möjligt bidrar till stress.

Överkänslighet mot synintryck som till exempel starka färger och uttrycksfulla mönster.

Vid planeringen av gruppboendet ska man lägga särskild omsorg kring val av enkel och stilren inredning och mjuka naturliga pastell- och jordfärger.

Överkänslighet mot hörselintryck som till exempel oförutsedda plötsliga ljud och bakgrundsljud.

Vid planeringen av gruppboendet ska man lägga särskild omsorg kring planering av ljudmiljön så att ljud snabbt klingar ut och att fastighetens tekniska installationer och vitvaror ger ifrån sig ljud i så låg grad som möjligt.

Svårigheter med att orientera sig i rummet kan skapa stress.

Vid planeringen av gruppboendet ska man lägga särskild omsorg kring att markera rummets

form genom att kulören på väggar och golv har sådan kontrast gentemot varandra att rummets form framgår, ljushetskontrast på minst 0.40 i NCS skalan. Viktiga målpunkter som "min bostad", toalettstolen, och belysningsknappen framhävs via färgsättningen av väggarna.

En ofrivillig närkontakt med en annan person kan uppstå i en trängselsituation och det kan ge upphov till en stressreaktion hos brukaren.

Vid planeringen av gruppboendet ska man lägga särskild omsorg kring utformningen av planlösningen så att trånga rumsbildningar med återvändsgränder undviks och öppen planlösning där det finns alternativa rörelsestråk främjas.

Byggnad - Särskilda anvisningar

Gruppboendets lokalisering och utformning

Brukare och personal når via en kort promenad en hållplats för kollektivtrafik som trafikerar sträckan mellan bostadsobjektet och Uppsalas innerstad alla dagar i veckan med bussturer som möjliggör för dag och kvällspersonal att sig till och från sin arbetsplats med minst en tur per timme. I gruppboendets närområde ska det vara möjligt för brukarna att ta promenader med eller utan förflyttningshjälpmedel.

Enligt SOSFS 2002:9 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS finns allmänna råd om gruppboendets lokalisering. Gruppboendet ska vara lokaliserat på en plats där den integreras bland ordinära bostäder. Gruppboendet ska inte samlokaliseras på ett sådant sätt att den ges en institutionell prägel. Det innebär att den inte bör placeras i nära anslutning till andra boendeformer som inte är ordinära. Gruppboendet bör heller inte samlokaliseras med lokaler för daglig verksamhet

Gruppboendet får med fördel ha en till två lägenheter som i efterhand kan delas av med egen ingång för att säkerställa att brukare som har specifika behov av enskildhet och anpassat individuellt stöd ges eget utrymme.

Brand

Personer med funktionsnedsättningar är särskilt utsatta när det gäller bränder. Brukare som bor i en gruppboende kan ha svårt att själva hantera en brand och utrymme, brandskyddskraven är därför höga. Enligt boverkets byggreglers (BBR) kapitel 5.215 om brandskydd, klassas en gruppboende som verksamhetsklass 5B. Fastighetsägaren och kommunen eller den som på uppdrag av kommunen driver verksamheten har båda ansvar för brandfrågor enligt lagen om skydd mot olyckor.

I Myndigheten för samhällsberedskaps (MSB) publikation Brandskydd i behovsprövade boenden: en undersökning av 75 behovsprövade boenden i Sverige (msb.se) *"Försök och erfarenhet har visat att det är svårt att utrymme ett helt boende via trappor [...]. Anledningen till det är de boendes bristande förmåga att själva hantera en utrymning av det slaget. [...] Ska ett vård- och omsorgsboende utrymmas, helt eller delvis, krävs det i regel att det går att utrymme boendet direkt ut till det fria eller till intilliggande brandcell utan någon form av vertikal förflyttning men även en sådan utrymning är svår att genomföra"* (Johansson 2013, s 10). MSB:s analys belyser svårigheterna med utrymning.

- Där utrymningen endast är möjlig att lösa med vertikal utrymning är trapporna raka med eller utan vilplan, intesvängda eller runda.

- Spisarna i gruppbofastaden är utrustade med en sådan säkerhetsmekanism (spisvakt med värmevakt) som gör att man inte kan glömma spisen påslagen och som stänger av spisen om det finns risk för brand på grund av överhettning.
- Eluttagen i gruppbofastadens alla kök är timersstyrda så att elapparater inte kan glömmas påslagna.

Informationsteknik

Välfärdsteknik definieras enligt Socialstyrelsens termbank som, ”digital teknik som syftar till att bibehålla eller öka trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet för en person som har eller löper förhöjd risk att få en funktionsnedsättning”. Lokalerna planeras för att ny välfärdsteknik är möjlig att använda i verksamheten.

Nytt lokalobjekt är anslutet till en öppen fiberförbindelse om en sådan finns att tillgå. Fiberns avlämningspunkt finns i ett låsbart utrymme.

Genom att förse lokalerna med ett datanätverk enligt beskrivningen nedan finns en stor flexibilitet i att försörja lokalerna och bostäderna med tillgång till tjänsteleverantörernas utbud av tv, internet och telefoni.

De privata bostäderna har fasta nätverksuttag som placeras så att det är möjligt att koppla upp tv, telefoni och dator mot datanätverket. Bostädernas nätverksuttag är anslutna till ett separat korskopplingskåp för bostäderna.

Personalen har på boendets alla ytor möjlighet att koppla upp sig mot datanätverket via trådlösa accesspunkter som kommunen tillhandahåller. Fasta nätverksuttag är placerade i rum där administrativa arbetsplatser finns samt där tv avses att placeras. Personalens fasta nätverksuttag och uttag för de trådlösa accesspunkterna är sammankopplade i ett separat korskopplingskåp. Placering av uttag för de trådlösa accesspunkterna beslutas av sakkunnig inom kommunens IT-avdelning i samband med projektering.

Lokalerna har full mobiltäckning på alla dess ytor.

El

Fastighetsägaren har ett el-abonnemang för fastighetselen. Verksamheten har ett el-abonnemang som innefattar all elförbrukning förutom fastighetselen. El-centralerna placeras på plats tillgänglig från utsidan av bostadsobjektet.

Samtliga dörrar och utrymmen som låses/låses upp elektroniskt, exempelvis med blippar eller liknande, ska vid eventuellt strömavbrott även kunna låsas upp manuellt med fysiska nycklar.

- Eluttag ska finnas på gruppbofastadens uteplats.
- Det ska vara möjligt att ladda hjälpmedlens batterier på uppställningsplatsen.

Värme och kyla

Det ska finnas en luftvärmepump eller liknande installerad i gruppbofastadens gemensamma samvarorum för nedkylning.

Reglering av temperatur ska kunna ske i respektive lägenhet.

Luftmiljö

I rumsfunktionsbeskrivningarna finns information som är underlag för dimensionerande personbelastning i enskilda rumsfunktioner.

Ljudmiljö

Brukare som är känsliga för ljud är det angeläget att reducera ljudnivån från byggnadens ljudkällor och från omkringliggande buller. Känsligheten för ljud kräver också att bostadsrum ges sådana egenskaper att hårda och plötsliga ljud snabbt klingar av.

För att minimera buller i lägenheterna ska vitvaror maximalt ge ifrån sig ett ljud på maximalt 35 dB.

Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus (FoHMFS 2014:13) och Naturvårdsverkets riktvärde för ljudnivå från trafikbuller (ÄNR NV-08465-1) vid uteplats ska klaras.

För gruppbestäder som ligger i flerfamiljshus behöver buller minimera från gruppbestaden till intilliggande lägenheter, ljudklass B krävs. För att förhindra att ljud tränger igenom bjälklag och väggar behöver man tillämpa byggtkniska åtgärder som garanterar att omkringliggande bostäder inte störs.

I de gemensamma delar ska störande ljud mellan kök och samvarorummet begränsas genom bullerreducerande åtgärder.

Ljusmiljö

Belysning

- Generellt: Alltid LED belysning (ej fladdrande ljus), aldrig traditionella lysrör.
- Generellt: Ljuskällor är skärmdade (bländar inte), det vill säga man ser inte direkt in i ljuskällan.
- Rum där brukare vistas: Punktbelysning med flera små skärmdade ljuskällor.
- I rum där brukare vistas går det att reglera ljusstyrkan via en dimmerfunktion.

Dagsljus

Brukare som är känsliga för synintryck har problem med bländande solinstrålning och har svårt att hantera synintryck från det som händer utanför fönstret. I gruppbestadens solutsatta fönster ska det finnas lösningar för att reducera solinstrålning och reducera synintryck genom fönster.

Lås, larm och dörrar

- Huvudentrén dörr är utrustad med en automatisk dörröppnare och ett digitalt lås. Dörren ska även gå att öppna med en nyckel.
- Bostadsdörrarna öppnas och låses med nyckel.
- Dörrsignal vid huvudentrén ska finnas och ska ljuda i de gemensamma utrymmena
- Dörrar till personalens ytor är från utsidan öppningsbar med nyckel och från insidan låsbar med vred. Dörrarna ska vara försedda med tittöga.
- Städtrum, förråd och liknande rum är utrustade med enkla batteridrivna digitala lås som låses upp genom kod.
- Skåp för förvaring av personalens personliga värdesaker är låsbara med nyckel.
- Låsbara skåp och lådor i de privata och gemensamma bostadsytorna är utrustade med lås som öppnas med en nyckel.

Krisberedskap

Boendet har förutsättningar för att klara en lokal kris utan central vatten- eller elförsörjning under 72 timmar. Vid utebliven el är det möjligt att koppla in ett externt dieseldrivet elkraftverk

och försörja gruppbestadens nödvändigaste tekniska funktioner som ledljus, el till ett eluttag i varje privatbostad, två eluttag i de gemensamma bostadsdelarna, ett eluttag i personalens arbetsrum, brandlarm, värmesystem och en spis. I de fall lokalerna värms med fjärrvärme försörjs den elektronik och de cirkulationspumpar som behövs så att fjärrvärmens fungerar.

Vid en värmebölja kyls de gemensamma bostadsdelarna via en luftvärmepump.

Fast inredning och installationer

Bostad

- Ett av överskåpen och en låda i köket ska vara låsbar.
- Köksfunktionen ska i efterhand kunna byggas bort ifall behovet uppstår.
- Tvättstället ska vara monterat på konsoler som gör att höjden på tvättstället går att justera manuellt med verktyg eller liknande.
- Wc-dörren är möjlig att låsa upp från utsidan.
- Draghandtag ska sitta på toalettdörrens insida. Handtaget ska monteras diagonalt.
- Det ska finnas en gummitröskel som är lätt att passera, förhindra utströmning av vatten från badrummet.
- Spegel i hygienutrymmet ska vara manuellt höj och sänkbar samt kunna tas bort om behov finns.

Gemensamma

- Dörrhandtaget på altandörren ska vara ett dörrtrycke som är enkelt att hantera för en person som förflyttar sig med rullstol.
- Särskild omsorg ska läggas på utformningen av tröskeln till uteplatsen för att den ska vara lätt att passera med en rullstol eller andra hjälpmedel.

Personal

- Spegeln ska vara monterad 20 cm ovanför tvättstället.
- Fäste för gardinskena ska finnas vid alla fönster.
- Hyllor på väggar i förråd är uppbyggda med hyllsystem med väggskenor, konsoler och hyllplan.

Skydd mot skada på person

- Golv- och väggmaterial är av mjuka material i badrum (ej kakel, klinker och sten).
- Det ska finnas stödhandtag att hålla sig i duschen.
- Det ska finnas en låsbar låda i gruppbestadens alla kök.
- Skador till följd av förgiftning förebyggs genom att mediciner, städkemikalier och andra kemikalier förvaras i låsbara skåp eller utrymmen.
- Fastighets- och byggnadstillbehör är inbyggda eller mycket robust monterade

Hållbara lokaler

Det är av stor vikt att lokalernas material och fastighetstillbehör från början är anpassade för hårt slitage. Det är även viktigt att valet av material eller produkt ger ett hemlikt intryck.

Skydd mot fukt- och vattenskadorna (gäller privata- och gemensamma bostadsytor):

- Skador till följd av vatten på golven förebyggs med en golvbeläggning av homogen plastmatta, 2,0 mm med ett uppvik om 10 cm mot vägg. Uppviket spacklas ut och övermålas med överlapp om minst 3 cm. För att ge ett hemlikt intryck ska en list monteras över delar av uppviket.

- Skador till följd av ovarsam hantering av vatten i privatbostäderna förebyggs genom att det finns en central avstängningsanordning för bostadens vattentillförsel utanför varje bostad, vatten till wc stängs inte av via denna avstängningsanordning.
- Rör ska vara inbyggda eller dolt monterade.
- Kök: Fuktskador mot vägg och underskåp undviks om alla köksbänkar är av rostfri plåt med uppvikt bakkant mot vägg och droppkant ut mot rummet.
- Kök: Fuktskador på köksinredning i gemensamma köket förebyggs om stommar, köksluckor och bänkskivor motstår stötar, ånga och vattenstänk. Skåpstommar, köksluckor och bänkar väljs utifrån att leverantören särskilt rekommenderar produkten för användning till kök i gruppbestäder med intensiv användning. Köksluckor är dubbellaminerade det vill säga att luckans in- och utsida är laminerade.
- Kök: Köksfläkten ska vara av sort med fläktmotor som leder bort ånga och os vid matlagning.
- Kök: Fuktskador undviks på köksinredningen om alla kök i gruppbestaden är monterade på ben mot golv med uppvikbar kant av golvmatta mot vägg.
- Kök: Stänkskyddet i kök ska vara en laminatskiva.
- Alla hygienrum och kök i gruppbestaden ska byggas enligt GVK branschregler.
- Det ska finnas en golvbrunn i köken under bänkinredning.
- Golvmattan ska vara uppvikt bakom dörrkarmar.

Skydd mot slitage (gäller privata- och gemensamma bostadsytor):

Gruppbestadens alla olika skydd mot slitage är av hållbara material med hemligt utseende som slits och åldras på ett värdigt sätt. Ek är ett sådant material, se exempel i *Figur 1* i bilaga 1. Målad furu är inte ett sådant material.

- Påkörningsskydd: I rum där brukare vistas finns en hög avbärarlist monterad. Listen sitter på en sådan höjd att rullstolar och andra förflyttningshjälpmedel inte skadar väggen, se exempel i *Figur 2* i bilaga 1.
- För att skydda dörrbladet till lägenhetsdörren och entrédörren ska de vara försedda med påkörningsskydd.
- Dörrfoder är skyddade mot slitage av påkörning av rullstolar eller andra hjälpmedel.
- Utstående hörn i väggar skyddas med hörnlist, se exempel i *Figur 1* i bilaga 1.
- Utdragslådor ska inte vara bredare än 60 cm (belastningstålighet).
- Golvmattor tål slitage, vattenbegjutning och alkoholbaserade rengöringsmedel. Golvmattor som väljs är rekommenderade av dess leverantör för gruppbestäder. Golvmattan är homogen har uppvikbar kant och svetsas ihop mellan rum runt exempelvis dörrkarmar.
- Solavskärmningen som planeras i gruppbestaden ska vara hållbar över tid och kostnadseffektiv, förslagsvis mellanglas persienn.
- Byggnadsdelar och fastinredning är inbyggda eller mycket robust monterade, så att de inte går att slita loss.
- Väggar är av material som tål hårda slag. Det ska vara plyfaskiva bakom gipsskivan eller liknande lösning.
- Inredning i hygienrum är valda utifrån att den har god motståndskraft för hård belastning.
- Hygienrummet alla funktioner ska vara installerad och monterade innan ibruktagande. Taket ovanför sängen ska vara förstärkt så att en taklyft som kan bära upp en tung person plus en lyftmotor som väger ca 15 kg kan monteras.
- Ytskikten i hygienutrymmen är valda utifrån att golvet har god städbarhet.
- Väggar är målade och lätta att renovera och rengöra. Generellt glans 7 – 9, glans 20 i kök och hall.

Bilaga 2 till funktionsprogram LSS-gruppbofastad

Figur 1: Exempel på list och påkörningsskydd i hållbart och hemlikt material, källa Uppsala kommun.

Figur 2: Exempel på en hög avbärarlist som påkörningsskydd som skapar ett hemligt intryck, källa Uppsala kommun.

Figur 3: Exempel diskmaskin, källa www.miele.se

< Tillbaka

PG 8059 U [MK HYGIENE]

Underbyggnadsdiskmaskin för färskvatten med korgar, för vårdhem, förskola och alla som har höga krav på hygien.

- Max. diskeffekt¹: 456 tallrikar/tim ①
- Förstklassiga resultat tack vare disksystem med färskvatten ①
- Särskilt hygieniska resultat - sköljtemperatur på 85 °C ①
- Enkel och säker hantering – automatisk lucköppning ①
- Flexibel disk med 2 ståltråds- eller plastkorgar per omgång ①

Mer produktinformation

UPPFYLLER KRAVEN
ENLIGT MASKIN-
DIREKTIVET
2009/42/EG

Figur 4 Exempel på tvättstugemaskin, Electrolux Professional, källa www.tvattstuga.se

Figur 5: Exempel på tvättmaskin, Miele PWM 908(EL DV), källa www.miele.se

< Tillbaka

PWM 908 [EL DV]

och målgruppspecifika program. Effekt 8,0 kg på 49 minuter.

- Trumvolym 73 l, kapacitet 8,0 kg
- Testad för intensiv användning – enastående Miele kvalitet ①
- Högsta användarkomfort med fulltouch-färgdisplay – M Touch Flex ①
- Grundlig rengöring genom profstvtprogram ①

Mer produktinformation

UPPFYLLER KRÄVEN
ENLIGT MASKIN-
DIREKTIVET
2002/92/EG

[> Hitta återförsäljare](#)